

POSYNODALNA ADHORTACJA APOSTOLSKA SACRAMENTUM CARITATIS OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI

Do Biskupów, do Kapłanów i Diakonów, do Zakonników i Zakonnic oraz do wszystkich Wiernych o Eucharystii, źródle i szczycie życia i misji Kościoła

https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/adhortacje/sacramentum_caritatis_22022007.html

Sztuka w służbie celebracji

41. Głęboki związek pomiędzy pięknem a liturgią domaga się szczególnej uwagi dla wszystkich środków artystycznych, które służą celebracji ¹²². Ważnym składnikiem sztuki sakralnej jest niewątpliwie *architektura* kościołów ¹²³, która powinna zachować jedność poszczególnych elementów prezbiterium: ołtarza, krucyfiksu, tabernakulum, ambony, krzesel. Należy mieć świadomość, że celem architektury sakralnej jest dostarczenie Kościołowi, który celebrowuje tajemnice wiary, a w szczególności Eucharystię, przestrzeni najbardziej dostosowanej do właściwego przebiegu czynności liturgicznych ¹²⁴. Zresztą charakter chrześcijańskiej świątyni jest podporządkowany samej liturgii, która zakłada gromadzenie się wiernych (*ecclesia*), będących żywymi kamieniami świątyni (por. 1 P 2, 5).

Ta sama zasada odnosi się do wszelkiej sztuki sakralnej w ogólności, a w szczególności do malarstwa i rzeźby. Religijna ikonografia winna być nakierowana na sakramentalną mistagogię. Pogłębiona znajomość form, które sztuka sakralna wypracowała w ciągu wieków, może być wielką pomocą dla tych, którzy są odpowiedzialni za zamawianie u architektów i artystów dzieł sztuki związanych z liturgią. Jest więc rzeczą konieczną, by w formacji seminarzystów i księży była przewidziana historia sztuki, jako ważna dyscyplina, ze szczególnym uwzględnieniem charakteru budowli przeznaczonych do sprawowania kultu w świetle norm liturgicznych. Trzeba, by w tym wszystkim, co odnosi się do Eucharystii, było zachowane wyczucie piękna. Należy również zachować szacunek i troskę o paramenty, ozdoby, sakralne naczynia, aby wzajemnie zharmonizowane, w sposób uporządkowany wzbudzały zachwyt nad misterium Boga, wyrażały jedność wiary oraz wzmacniały pobożność ¹²⁵.

Śpiew liturgiczny

42. W ramach *ars celebrandi* znaczące miejsce zajmuje śpiew liturgiczny ¹²⁶. Słusznie św. Augustyn w swym słynnym kazaniu stwierdza: «Nowy człowiek zna nowe pieśni. Śpiew jest objawem wesołości. Jeśli wnikliwiej to rozpatrzemy, stwierdzimy, że to sprawa miłości» ¹²⁷. Lud Boży zebrany na celebracji śpiewa chwałę Bogu. Kościół w swej dwutysiącletniej historii tworzył i nadal tworzy muzykę i śpiewy, które stanowią dziedzictwo wiary i miłości i których nie należy zagubić. Naprawdę w liturgii nie możemy powiedzieć, że jeden śpiew jest równy innemu. Należy przy tym unikać ogólnej improwizacji lub wprowadzania takich gatunków muzycznych, które nie szanują zmysłu liturgii. Śpiew, jako element liturgiczny, winien być włączony we właściwą formę celebracji ¹²⁸. W konsekwencji wszystko — tekst śpiewu, melodia i wykonanie — powinno odpowiadać znaczeniu celebrowanej tajemnicy, poszczególnym częściom obrzędu oraz okresowi liturgicznemu ¹²⁹. W końcu, biorąc pod uwagę różne kierunki i różne godne pochwały tradycje, pragnę przypomnieć, o co prosili Ojcowie synodalni, by odpowiednio doceniono chorał gregoriański ¹³⁰, jako właściwy dla liturgii rzymskiej ¹³¹.

122. Por. Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 112-130.

123. Por. *Propositio 27*.

124. Por. tamże.

125. W tych sprawach należy wiernie zachować wskazania zawarte w *Ogólnym wprowadzeniu do Mszału Rzymskiego*, 319-351.

126. Por. Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego, 39-41; Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 112-118.

127. *Kazanie 34, 1, O nowej pieśni i nowym życiu*, w: św. Augustyn, *Wybór mów. Kazania świąteczne i okolicznościowe*, tłum. ks. J. Jaworski, Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy, t. XII, Warszawa 1973, s. 222; PL 38, 210.

128. Por. *Propositio 25*: «Jak wszystkie formy artystycznego wyrazu również i śpiew winien harmonijnie łączyć się z liturgią w dążeniu do tego samego celu, a zatem wyrażać wiarę, modlitwę, zachwyt i miłość do Jezusa obecnego w Eucharystii».

129. Por. *Propositio 29*.

130. Por. *Propositio 36*.

131. Por. Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 116; *Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, 41.